

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΤΕΤΑΡΤΗ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2026 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, Πολιτεία, 519b-520a

Τί δέ; Τόδε οὐκ εἰκός, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, μήτε τοὺς ἀπαιδεύτους καὶ ἀληθείας ἀπείρους ἱκανῶς ἂν ποτε πόλιν ἐπιτροπεῦσαι, μήτε τοὺς ἐν παιδείᾳ ἐωμένους διατρίβειν διὰ τέλους, τοὺς μὲν ὅτι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ οὐκ ἔχουσιν ἓνα, οὗ στοχαζομένους δεῖ ἅπαντα πράττειν ἃ ἂν πράττωσιν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, τοὺς δὲ ὅτι ἐκόντες εἶναι οὐ πράξουσιν, ἡγούμενοι ἐν μακάρων νήσοις ζῶντες ἔτι ἀπωκίσθαι;

Ἀληθῆ, ἔφη.

Ἡμέτερον δὴ ἔργον, ἦν δ' ἐγώ, τῶν οἰκιστῶν τάς τε βελτίστας φύσεις ἀναγκάσαι ἀφικέσθαι πρὸς τὸ μάθημα ὃ ἐν τῷ πρόσθεν ἔφαμεν εἶναι μέγιστον, ἰδεῖν τε τὸ ἀγαθὸν καὶ ἀναβῆναι ἐκείνην τὴν ἀνάβασιν, καὶ ἐπειδὴ ἀναβάντες ἱκανῶς ἴδωσι, μὴ ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ὃ νῦν ἐπιτρέπεται.

Τὸ ποῖον δῆ;

Τὸ αὐτοῦ, ἦν δ' ἐγώ, καταμένειν καὶ μὴ ἐθέλειν πάλιν καταβαίνειν παρ' ἐκείνους τοὺς δεσμώτας μηδὲ μετέχειν τῶν παρ' ἐκείνοις πόνων τε καὶ τιμῶν, εἴτε φαυλότεραι εἴτε σπουδαιότεραι.

Ἐπειτ', ἔφη, ἀδίκησομεν αὐτούς, καὶ ποιήσομεν χεῖρον ζῆν, δυνατόν αὐτοῖς ὃν ἄμεινον;

Ἐπελάθου, ἦν δ' ἐγώ, πάλιν, ὦ φίλε, ὅτι νόμῳ οὐ τοῦτο μέλει, ὅπως ἐν τι γένος ἐν πόλει διαφερόντως εὖ πράξει, ἀλλ' ἐν ὅλῃ τῇ πόλει τοῦτο μηχανᾶται ἐγγενέσθαι, συναρμόττων τοὺς πολίτας πειθοῖ τε καὶ ἀνάγκῃ, ποιῶν μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελίας ἣν ἂν ἕκαστοι τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὣσιν ὠφελεῖν καὶ αὐτὸς ἐμποιῶν τοιούτους

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ἄνδρας ἐν τῇ πόλει, οὐχ ἵνα ἀφίῃ τρέπεσθαι ὅπῃ ἕκαστος βούλεται, ἀλλ' ἵνα καταχρῆται αὐτὸς αὐτοῖς ἐπὶ τὸν σύνδεσμον τῆς πόλεως.

A1. Να αντιστοιχίσετε καθένα από τα χαρακτηριστικά, τις αντιλήψεις ή τις επιδιώξεις της **Στήλης Α** με την αντίστοιχη ομάδα ανθρώπων της **Στήλης Β**.

Στήλη Α	Στήλη Β
α. στερούνται ενός ενιαίου και σταθερού σκοπού στη ζωή τους	1. οἱ ἀπαίδευτοι
β. πιστεύουν ότι έχουν μεταφερθεί ζωντανοί στα νησιά των «μακάρων»	
γ. χαρακτηρίζονται «ἀληθείας ἄπειροι»	
δ. δεν θέλουν να ασχοληθούν με τίποτα πρακτικό	2. οἱ ἐν παιδείᾳ ἑώμενοι
ε. αδυνατούν να κατευθύνουν ορθά τον ιδιωτικό και δημόσιο βίο τους	

Μονάδες 10

B1. «Ἐπελάθου...πόλεως»: Ποιος είναι ο σκοπός του νόμου και ποιες οι λειτουργίες που «μηχανεύεται» για να τον επιτύχει;

Μονάδες 10

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μια κοινωνία που νοιάζεται μόνο για τα υλικά αγαθά, είναι κοινωνία ζώων – μια κοινωνία που νοιάζεται μόνο για τα πνευματικά αγαθά είναι κοινωνία ασκητών. Αλλά ο άνθρωπος, ο κοινωνικός άνθρωπος, δεν είναι ούτε ζώο ούτε ασκητής¹. Χρειάζεται και τα υλικά αγαθά για να υπάρξει και τα πνευματικά αγαθά για να υπάρξει σωστά. Τα πρώτα θα σου δώσουν το «ζην», τα δεύτερα το «ευ ζην».

Κι εδώ προβαίνει, βαρύτατη, η ευθύνη των πνευματικών ανθρώπων για την πορεία της κοινωνίας. Σ' αυτούς έχει λάχει ο κλήρος να την οπλίσουν όχι μόνο με οργάνωση και μέθοδο, αλλά και με έρεισμα²,

¹ ασκητής: πρόσωπο που ζει χωρίς ανέσεις, μοναχικά.

² έρεισμα: στήριγμα, θεμέλιο.

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

με νόημα, με σκοπό. Μια κοινωνία που δεν ξέρει πώς βαδίζει, είναι κοινωνία τυφλών, καταδικασμένη να χαθεί μέσα στο ίδιο της το σκοτάδι. Και τους «πρέποντες» δρόμους, λόγους και σκοπούς της δεν μπορεί να της τους δείξει άλλος από τον πνευματικό άνθρωπο. Αν αληθεύει αυτό που είπαμε πιο πάνω- πως το μεγάλο κι ακαταμάχητο όπλο τους είναι η Γνώση- οι πνευματικοί άνθρωποι θα ήταν ένοχοι προδοσίας, και προδοσίας εσχάτης, αν το όπλο αυτό δεν το χρησιμοποιούσαν για τον ανώτατο και απώτατο προορισμό που τους δόθηκε: για την υπηρέτηση και τη διαφώτιση της κοινωνίας.

Μάριος Πλωρίτης (12-5-1985), *Οι πνευματικοί άνθρωποι «όρθιοι ή ορθούμενοι»*, Αθήνα: *Το Βήμα*

Να παρουσιάσετε την άποψη που διατυπώνεται στο παραπάνω παράλληλο κείμενο για τον ρόλο των πνευματικών ανθρώπων στην κοινωνία και να εντοπίσετε τις ομοιότητές της με την άποψη για τον ρόλο των φιλοσόφων (**«βελτίστων φύσεων»**) που διατυπώνεται στο διδαγμένο κείμενο.

Μονάδες 10

B3. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη **«Σωστό»**, αν είναι σωστή, ή τη λέξη **«Λάθος»**, αν είναι λανθασμένη:

1. Κεντρική θέση στην πολιτική σκέψη του Πλάτωνα έχει η ισοτιμία.
2. Ο Πλάτωνας εκθέτει τις απόψεις του για την ιδανική πολιτεία στο έργο του «Πρωταγόρας».
3. Η εξαγωγή των καθολικών ορισμών γίνεται από τον Σωκράτη με την επαγωγική μέθοδο.
4. Από τα νεανικά του χρόνια ως τα βαθιά του γεράματα ο Πλάτωνας έδειχνε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την πολιτική.
5. Οι πρώιμοι διάλογοι του Πλάτωνα γράφτηκαν μετά τον θάνατο του Σωκράτη.

Μονάδες 10

B4. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιό σας καθεμιά αρχαία ελληνική λέξη της **Στήλης Α** με την ετυμολογικά συγγενή της νεοελληνική λέξη της **Στήλης Β**.

Στήλη Α	Στήλη Β
1.χρήται	α. ομογενής
2.ἀπαίδευτος	β. πράγμα
3.ἐγγενέσθαι	γ. χρήσιμος
4.πράξουσιν	δ. άστοχος
5.στοχαζομένους	ε. παιδικός

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφώντος, Κύρου Ανάβασις , 1 1-5

(ed. E.C. Marchant, Oxford Classical Texts, Οξφόρδη 1904)

Το ιστορικό γεγονός με το οποίο ξεκινά την *Κύρου Ανάβασιν* ο Ξενοφών είναι ο θάνατος του Δαρείου Β' και η αντιπαλότητα μεταξύ του νέου βασιλιά και του αδελφού του.

Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται παῖδες δύο, πρεσβύτερος μὲν Ἀρταξέρξης, νεώτερος δὲ Κῦρος· ἐπεὶ δὲ ἡσθένει Δαρεῖος καὶ ὑπώπτευε **τελευτὴν** τοῦ βίου, ἐβούλετο τῷ παῖδε ἀμφοτέρω³ παρεῖναι. ὁ μὲν οὖν πρεσβύτερος **παρῶν** ἐτύγχανε· Κῦρον δὲ μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἧς αὐτὸν σατράπην ἐποίησε, καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδειξε πάντων ὅσοι ἐς Καστωλοῦ πεδῖον ἀθροίζονται. ἀναβαίνει οὖν ὁ Κῦρος λαβὼν Τισσαφέρνην ὡς φίλον, καὶ τῶν Ἑλλήνων **ἔχων ὀπλίτας** ἀνέβη τριακοσίους, ἄρχοντα δὲ αὐτῶν Ξενίαν Παρράσιον. ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησε Δαρεῖος καὶ κατέστη εἰς τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξης, Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὡς ἐπιβουλεύει **αὐτῷ**. ὁ δὲ πείθεται καὶ συλλαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν· ἡ δὲ μήτηρ ἐξαιτησαμένη⁴ αὐτὸν ἀποπέμπει πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχήν. ὁ δ' ὡς ἀπῆλθε κινδυνεύσας καὶ ἀτιμασθεὶς, βουλεύεται ὅπως μήποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλὰ, ἢν δύνηται, βασιλεύσει ἀντ' ἐκείνου. Παρύσατις μὲν δὴ ἡ μήτηρ

³ τῷ παῖδε ἀμφοτέρω: καὶ τα δύο παιδιά.

⁴ ἐξαιτοῦμαι: ζητῶ παρακλητικά.

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ὑπῆρχε τῷ Κύρῳ, φιλοῦσα αὐτὸν μᾶλλον ἢ τὸν βασιλεύοντα Ἀρταξέρξην.

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: « **Δαρείου ... Παρράσιον**».

Μονάδες 20

Γ2. «**ἡ δὲ μήτηρ ἐξαιτησαμένη ... Ἀρταξέρξην**»:Τι ἔκανε ἡ Παρύσατις μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Δαρείου;

Μονάδες 10

Γ3. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

παῖδες	: τη γενική πληθυντικού
ὀπλίτας	: την κλητική ενικού
λαβῶν	: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου
ἐτύγχανε	: το γ' ενικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα
Ἑλλήνων	: την ονομαστική ενικού

Μονάδες 10

Γ4. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους που εμφανίζονται στο αδίδακτο κείμενο με έντονα γράμματα:
τελευτήν, παρῶν, ἔχων, ὀπλίτας, αὐτῷ

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

- 1.** Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
- 2.** Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
- 3.** Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
- 4.** Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
- 5.** Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
- 6.** Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17.00

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ.
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΤΕΛΟΣ 5ΗΣ ΑΠΟ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ